

<p>УХВАЛЕНО вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол № 3 від « 12 » червня 2020 року</p>		<p>Система управління якістю ХНПУ імені Г.С. Сковороди</p> <p>ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p> <p>Стратегічне управління підприємством</p>	<p>ЗАТВЕРДЖЕНО В.о. ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди Ю. Водичка</p> <p>від « 12 » червня 2020 р.</p>
--	---	---	---

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

(назва навчальної дисципліни)

рівня вищої освіти _____ Другого (магістерського)
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності _____ 051 Економіка
(код і назва спеціальності)

освітня програма _____ Економіка, управління та право
(шифр і назва)

Шифр за навчальним планом _____ ЦПП-1.11

Розробник програми: В. Соляр кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економічної теорії,
фінансів і обліку

Рецензенти: В. Сідельнікова кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фінансів і обліку ХНПУ
імені Г.С. Сковороди
В. Ганін кандидат економічних наук,
професор кафедри міжнародних
економічних відносин та фінансів ХТЕІ
КНТЕУ

Обговорено та рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету
протокол № 10 від «10» червня 2020 року

Голова ради (В.О. Процевський)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти

Директор (І. Єсьман)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Пояснювальна записка

Програма *обов'язкової* навчальної дисципліни *Стратегічне управління підприємством* складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки* спеціальності *051 Економіка*.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємством» є надання знань про сутність і особливості стратегічного управління на підприємстві, формування вмінь та навичок використання методологічного апарату та методичного інструментарію розробки стратегічного плану підприємства та організаційного забезпечення його виконання.

Основне завдання вивчення дисципліни «Стратегічне управління підприємством» полягає у розкритті основних понять теорії стратегічного управління підприємством; визначенні сутності та методологічних основ стратегічного управління підприємством; вивченні теоретичних засад управління змінами, методів аналізу ресурсів і компетенцій підприємства; набутті навичок аналізу і розвитку організаційної структури і культури підприємства, впливу на агентів стратегічних змін на підприємстві; виявленні законів та закономірностей в процесі стратегічного управління підприємством, використання нормативно-правових документів в сфері управління підприємством.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються **програмні компетентності**:

ІК Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі і проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в умовах невизначеності

ЗК 1. Здатність критично мислити та генерувати нові ідеї.

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.

ЗК 3. Здатність проявляти лідерські навички, мотивувати людей, працювати у команді.

ЗК 4. Здатність вести професійну комунікацію.

ЗК 5. Здатність до інноваційної діяльності.

ЗК 6. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 7. Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань і принципів академічної доброчесності.

ЗК 8. Здатність проводити дослідження та презентувати результати

ФК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для управління економічною діяльністю.

ФК 3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань.

ФК 4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та економіко-математичні методи і моделі для дослідження економічних та соціальних процесів.

ФК 6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

ФК 7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

ФК 8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ФК 9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності.

ФК 11. Вміння планувати і розробляти проекти та наукові дослідження в сфері економіки, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

ФК 14. Здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ.

Передумови вивчення дисципліни: «Стратегічне управління підприємством» як наука інтегрує у собі велику кількість базових понять та прийомів загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін: «Мікроекономіка», «Гроші та кредит», «Фінанси підприємства», «Економічний аналіз», «Бухгалтерський облік», «Банківська справа», «Фінанси».

Результати навчання за дисципліною

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких **програмових результатів навчання:**

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові.

ПРН 2. Демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та вміння працювати в команді.

ПРН 3. Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

ПРН 4. Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність.

ПРН 5. Обґрунтовувати та управляти проектами або комплексними діями.

ПРН 6. Демонструвати високу соціальну відповідальність і дотримання принципів академічної доброчесності.

ПРН 8. Вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю.

ПРН 9. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 10. Обґрунтовувати рішення в умовах невизначеності, що потребують застосування нових підходів та економіко-математичного моделювання та прогнозування.

ПРН 12. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибрати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси.

ПРН 13. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

ПРН 14. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 15. Застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності.

ПРН 17. Організувати розробку та проведення проектів у сфері економіки із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

2. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Модуль 1. Теоретичні основи стратегічного управління підприємством

Тема 1.1. Загальні основи управління стратегічними змінами

Стратегічний аспект в управлінні підприємством. Роль і вигоди стратегічного управління. Система стратегічного управління. Принципи управління стратегічними змінами. Причини та сутність бар'єрів в управлінні стратегічними змінами. Підходи до подолання бар'єрів. Сутність стратегічних змін та їх роль в управлінському процесі. Класифікація та характеристики стратегічних змін.

Тема 1.2. Визначення рівня та послідовності стратегічних змін.

Стратегічне управління як реалізація цільового підходу. Економічна сутність стратегічних змін в управлінні підприємством. Інструментарій реалізації стратегічних змін на підприємстві. Визначення рівня стратегічних змін. Механізм та послідовність здійснення стратегічних змін.

Тема 1.3. Етапи реалізації стратегії підприємства

Управління реалізацією стратегії. Сутність реалізації стратегії підприємства. Зміст завдань управління стратегічними змінами на підприємстві в умовах переходу до ринкового середовища. Мобілізація потенціалу для виконання стратегії. Вплив особливостей підприємств на хід стратегічних змін. Характеристики стратегічно орієнтованого підприємства. Необхідні умови реалізації стратегії. Етапи реалізації стратегії підприємств.

Тема 1.4. Ресурсно-компетенційна база стратегічних змін

Поняття про базис стратегічних змін. Структурні елементи бази стратегічних змін. Характеристика базису для проведення стратегічних змін. Принципи формування базису для проведення стратегічних змін. Матеріально-технічна основа стратегічних змін. Роль трудового потенціалу при проведенні стратегічних змін. Необхідність формування стратегічного мислення менеджерів. Забезпечення ресурсами структурних підрозділів. Делегування повноважень керівниками.

Тема 1.5. Когнітивність як передумова стратегічного розвитку підприємства

Поняття когнітивності в теорії систем. Значення та сутність когнітивності в системі стратегічних змін. Характеристика системи соціально-психологічного забезпечення стратегічного управління. Аналіз «поля сил» як основа для забезпечення стратегічного організаційного розвитку. Забезпечення стратегічного організаційного розвитку за допомогою влади. Забезпечення стратегічного організаційного розвитку на основі навчання та мотивації.

Модуль 2. Особливості реалізації стратегій підприємства

Тема 2.1. Впровадження змін на різних етапах життєвого циклу організації

Етапи життєвого циклу організації. Характерні риси розвитку організації на стадіях народження, дитинства, отрочтва, ранньої зрілості, розквіту сил, повної зрілості, старіння, відновлення. Менеджмент на різних стадіях життєвого циклу підприємства. Залежність цілей підприємства від стадії його життєвого циклу. Особливості організації процесу стратегічного планування в умовах диверсифікації підприємств. Конкурентний статус фірми і стратегічні капіталовкладення. Основні види загальних стратегій. Моделі і методи розробки загальних стратегій. Загальноконкурентні стратегії. Продуктово-товарні стратегії для окремих стратегічних зон господарювання.

Тема 2.2. Функціональні стратегії в процесі реалізації стратегічних змін

Корпоративні стратегії. Аналіз бізнес-портфелю фірми (портфельний аналіз) та загальні принципи його побудови. Стратегія маркетингу як одна із провідних функціональних стратегій розвитку підприємства. Основні підходи до планування стратегії маркетингу. Фінансова стратегія. Інноваційна стратегія. Стратегія виробництва. Соціальна стратегія та її задачі. Стратегія розвитку кадрового потенціалу. Стратегія організаційних змін. Екологічна стратегія. Розвиток корпоративної стратегії.

Тема 2.3. Організаційні аспекти проведення змін на підприємстві

Роль організаційного потенціалу у проведенні стратегічних змін на підприємстві. Характеристика організаційних структур управління стратегічного типу. Формування організаційних структур управління стратегічного типу. Характеристика організаційних структур залежно від етапів «життєвого циклу» та специфіки оточення підприємства.

Тема 2.4. Взаємозв'язок стратегії та організаційної структури управління підприємством

Стратегія і структура: характеристика взаємозв'язку. Вплив організаційних структур на впровадження стратегічних змін. Типи і відмінності реакції організаційних структур управління на зміни в зовнішньому середовищі. Загальна характеристика основних етапів процесу організаційного проектування.

Тема 2.5. Організаційна культура та управління стратегічними змінами

Сутність організаційної культури організації. Характеристика організаційної культури організації. Основні елементи організаційної культури організації. Особливості організаційної культури як фактора внутрішнього середовища організації. Вплив організаційної культури на управління стратегічними змінами підприємств.

Тема 2.6. Учасники процесу впровадження стратегічних змін

Учасник процесу впровадження стратегічних змін. Форми, методи та інструменти учасників впровадження стратегічних змін. Система стратегічного контролінгу. Сутність, роль

та функціонування підсистеми фінансово-економічного забезпечення стратегічного управління. Характеристика системи соціально-психологічного забезпечення стратегічного управління.

3. Засоби діагностики успішності навчання

У процесі вивчення дисципліни «Стратегічне управління підприємством» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: - стандартизовані тести; - поточне опитування; - залікове модульне тестування та опитування; - командні проекти; - аналітичні звіти, реферати, есе; - розрахункові та розрахунково-графічні роботи; - презентації результатів виконаних завдань та досліджень; - оцінювання результатів КППЗ; - ректорська контрольна робота; - екзамен; - інші види індивідуальних та групових завдань.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен

5. Рекомендовані джерела

Базові

1. Галушка З. І. Стратегічний менеджмент : [навч. посіб.] / З. І. Галушка, І. Ф. Комарницький ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2006. – 248 с.
2. Дикань В. Л. Стратегічне управління [текст] : навч. осіб./ В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, О. Маковоз, І. В. Токмакова, О. В. Шраменко– К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 272 с.
3. Сладкевич В. П. Стратегічний менеджмент організацій [підручник] / В. П. Сладкевич ; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : Персонал, 2008. – 495 с.
4. Стратегічне управління підприємством: бізнес-курс : Навч. посібник. / О.В. Востряков, О.М. Гребешкова. – К.: КНЕУ, 2012.
5. Тищенко О.М. Стратегія підприємства : [конспект лекцій] / О. М. Тищенко, Т. М. Чечетова-Терашвілі, О.В. Ревенко; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 144 с.

Допоміжні

1. Антошкіна Л. І. Стратегічний менеджмент: [навч. посіб.] / Л. І. Антошкіна, В. І. Амелькін. – Донецьк : Юго-Восток, 2009. – 288 с.
2. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.. – К. : ЦУЛ, 2003. – 395с.
3. Востряков О. В. Стратегічний процес на підприємстві: [навч. посіб.] / О. В. Востряков, О. М. Гребешкова. – К. : КНЕУ, 2009. – 313 с.
4. Довгань Л. Є. Стратегічне управління : [навч. посіб.] / Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. – К. : Центр учбової лі тера тури, 2009. – 440 с.
5. Мартиненко М. М. Стратегічний менеджмент : [підручник] / М. М. Мартиненко, І. А. Ігнатська. – К. : Каравела, 2006. – 320 с.
6. Оберемчук В. Ф. Стратегія підприємства : [короткий курс лекцій] / В. Ф. Оберемчук ; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : МАУП, 2000. – 127 с.
7. Порохня В. М. Стратегічне управління: [навч. посіб.] / Порохня В. М., Безземельна Т. О., Кравченко Т. А. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 224 с.

6. Додаткові ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. Режим доступу: <http://www.imf.org>
5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

8. Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
9. Офіційний сайт Ради підприємців України при КМУ . Режим доступу: <http://www.radakmu.org.ua>
10. Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: <http://www.worldbank.org>
11. Силабус курсу. Режим доступу: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_economiki/Silabus/
12. Дистанційний курс. Режим доступу: <http://lms.hnpu.edu.ua/>